

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek anyagiak
 a laptulajdonosnak kül-
 dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitórésze 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyom-
 dászatnak és a szerkesztőnek fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A nemzeti gyász.

Zombor, 1899. okt. 6.

Ötven esztendő borult immár szabadságharcunk dicső vértanuinak sírhantjára.

Immár ötven esztendeje, hogy a független Magyarország tizenhárom hős tábornoka az aradi, Batthyányi Lajos gróf első magyar miniszterelnök pedig a pesti vesztőhelyen, mint a szabadságharc vértanui dicsőültek meg.

A magyar alkotmányért, a magyar szabadságért folyt ki vérük és esett áldozatul életük, úgy nekik, mint vértanú társaiknak, a kik a rettenetes emlékü október 6-át megelőzőleg és követőleg a vérbíróság kezébe kerültek.

A magyar alkotmányért, a magyar szabadságért szenvedtek ők vértanú halált. Az ő vérrükkel áztatott földből hajtott ki a magyar szabadság fája és az a nemzedék, a mely e fa gyümölcseit élvezi.

Bennük az önkény a hazát, az alkotmányt, a népszabadságot akarta megölni, hogy szörnyű haláluk félelmet ébresszen mindenütt és az egész országot megadással viselje bilincseit.

Ők a szentek önfeláldozásával fogadták a hóhért, végső lehetetlennel is a szabad hazáért rebegtek imát és halálukkal megváltották a nemzetet.

Följajdult az ország, megfagyott a szó milliók ajakán, a gyászvirág, míg a szellők messze hordták, sötét bánatként borult hazánkra.

A nagy gyásznapi félszázados fordulóján büszke gyászzsal, egész lélekkel áldoz az egész nemzet megdicsőült vértanui megszentelt emlékezetének.

Hálás kegyelettel zárandokol az egész nemzet e napon az aradi Golgothához.

Félszázad előtt e napon mélységes gyász borult a magyarra. Legjobbjai e napon szenvedtek vértanú halált. Megrendül a szív, felháborodik a lélek, ha mult idők nemtője az emlékezetet felidézi.

A nemzet kegyelete hatalmasan nyilatkozik meg.

Vértanuinak nagyszabású ünneplésére az idő valóban megérett, hisz ők megváltóink, a kik mindannyiunkat egyformán szerettek, mert az egész

népért éltek, az egész népért szenvedtek vértanúságot.

Alkotmányunk, szabadságunk vértanuinak ünneplése által az alkotmányhoz, a szabadsághoz, a nagy idők eszményeihez ragaszkodásunkat tüntetjük ki.

A mai gyászos évforduló az egységes magyarság hatalmas tüntetése a hősök és vértanúk halálával megpecsételt alkotmányosság és szabadság eszméi mellett.

Azért a mai napon, a midőn a félszázada annak, hogy nemes lelküket kilehelték, minden magyar embernek borongó gondolata oda száll, a hol a szenvedettek hamvai nyugszanak.

A nemzet gyászos siralom napja ez, a melyen könyvtől elborult szemünk fátyolos tekintete oda tapad azokra a sorjában felállított bitófákra, a hol e nemzet dicsőséges vérhullásának vezérlő hősei, szent küzdelmeink vértanui lehelték ki lelküket.

A szörnyű halálból, elmúlásból, föltámadás, megváltás lett és a magyar nemzet áhitatos kegyelettel zárandokol nagyidőjének megszentelt golgothájához, a hol e napon vértanuinak dicsősége, drága emléke kitör a sírból és eget kér magának, a melynek dicsőséges glóriáját sohasem borithatja el az eliramló idő fátyola, mert martíromságuk összefort a haza megszentelt földjével, a melyen élünk és halunk kell.

Leborul a nemzet előttük és imádkozik.

Nemzetem nézz rá e Golgothára, mert szentebb hely hazánkban nincs sehol. A gyász ünnepe jusson eszedbe, hogy mily nagy volt szabadságodnak ára.

Óh nemzetem, nézz rá e Golgothára, minden fiad e sirt hadd nézze meg. Bevonta már az emlékek glóriája, ujult fényben az most is ott lebeg.

Dicső emléküik időtlen-időkig mindig arra fog tanítani, hogy nagy dicsőség élni a hazáért, de halni a hazáért a legdicsőbb!

Az a sok bánatos sóhaj, mely a hazafiak keblekből fölkeresi ma a nagy idők martírjainak sírját, le fog hatni a sírok mélyébe és meg fogja sugni porrá vált szívük hamvainak: „Loetius e trunco florebit!”

Nemzeti munka.

Ama nagy várakozások, melyekkel a magyar nemzet a parlamenti campagne kezdete iránt viselkedett, azoknak a feltételeknek ismeretén és méltánylásán alapultak, melyek lehetővé teszik a törvényhozás hasznos működését.

Az állami megerősödés eszméje, a társadalmi és gazdasági fejlődés programja az új kormányzat alatt a diadalmaskodó ösztönök elemi erejével megotthonosult népünk minden rétegében és az egész nemzet általános lelkesedéssel és feltétlen bizalommal üdvözölte amaz államférfiak tevékenységét, a kik Széll Kálmán vezetése alatt e nagy problémák felelősségteljes megoldására vállalkoztak.

Az általános népszerűség, melynek a Széll-kabinet örvend, nemcsak amellet bizonyít, hogy a miniszterelnök programja a nemzeti munka céljait és utait erélyesen és sikeresen kitejt, hanem e munka vezetői számára biztosítja is tevékeny közreműködését az összes hivatott tényezőknél, melyek legjobb tehetségüket és tudásukat állami életünk e renaissance-épületének kívánják szentelni.

A magyar közvélemény tehát nagy meglepéssel hallotta azt az új hangot, mely a parlamenti tanácskozások első akkordjaiból teljes mértékben és pregnánsan kihallatszik.

Ez az új hang a felhozott érvek nyugodt és tárgyilagos mérlegelését, az elvek igazságos harcát keresi s elvből kerül a személyes motívumok gyanúsítását, a gyűlölet és veszély szenvedélyes kitörését.

Az új hang lehetővé teszi, hogy a kényes kérdéseket a politikai tisztesség és parlamenti méltóság megóvásával hozzanak szónyegre és a tapintatos elintézés, melyben a miniszterelnök ama kérdéseket részesítette, nemcsak a felfogás gyöngegsége, Széll Kálmán megnyerő személyisége mellett tanuskodik, hanem az új irány jellemző vonását, Széll kormányzati elveinek természetes megnyilatkozását is képezi.

Alak és tartalom nehezen áll bárhol is lényegesebb összefüggésben, mint éppen a mi parlamenti tanácskozásainkban. Voltak idők, midőn a nem helyes forma teljesen félrelyomta a tartalmát és majdnem végkép megbénította a parla-

A „BÁCSKA” tárcája.

K. B. emlékkönyvébe.

Mért is tudlak olyan nagyon szeretni?
 Mért nem tudom hűtlenséged feledni?
 Fájó lelkem csak visszásír tégedet,
 Nem feledem soha hűtlenségedet!...

Sír a lelkem, siratlak én szüntelen,
 Siratom a boldogságom, életem.
 Hogy elhagyta, hogy megszállt engemet,
 Összetörted, összezártad szívemet.

Boldogságom, szerelmemet temetem...
 Te csak kacagsz, csak te nevezsz felettem.
 De tudom, hogy visszásír még engemet,
 De későn lesz, visszásírnod nem lehet!...

Mért is tudlak olyan nagyon szeretni?
 Mért nem tudom hűtlenséged feledni?
 Fájó lelkem csak visszásír tégedet,
 Nem feledem soha hűtlenségedet!...

Hajósevíts Ferenc.

A GYAKORLATI ÉLET LEXIKONA.

Vajjon tudomány-e, vagy csak ügyesség a gyakorlati élet? Talán még azok sem mernek erre a kérdésre megfelelni, a kik máskülönbben a fogalmaknak szigorú őrizői. A kik kézzel-lábbal kapálóznak, a mikor valahonnan tágitani akarják a tudomány körét. A gyakorlati életet az új világ kiforgatta a maga régi formájából. Már nem az a régi jártató tér, a melyet a hagyomány pórázára kötve jártunk körül. Sűrű rengeteg lett, a melyen magunknak kell utat keresnünk. Nem is keresnünk, hanem egyenesen hasitanunk. Az új élet maga száz bajával, ezer gondjával, sok sűrű nehézségével, kiméltlen versengésével, tenger körülményével olyan a régi gyakorlati élet mellett, mint a masina a

régi, szimpla szerszám mellett. A primitív hagyomány olyan vezető ma az újfajta életkörülmények bonyodalmasában, a melyen a mult századból föltámadt természet-tudós volna, a kinek a Darwin s a Meyer Róbert természettudományában kalauzólnia kellene bennünket. A mikor a polgárnak és az államnak, az embernek és a társadalomnak egymáshoz való viszonya mind megannyi finom részletté lett, a mikor a világnak az az irányzata, hogy mindenképpen decentralizálódjék, a mikor a régi, kijárt, széles uton való kényelmes cammogás helyébe az utvesztőben való sietség került: bizony rászolgált a gyakorlati élet a tudomány elnevezésére.

Ennek a tudománynak a könyve az a sűrített lexikon, a melynek Kincses Kalendarium a neve. „A gyakorlati élet általános útmutatója”. Most jelent meg negyedszer, jó előre köszöntve az 1900. évet. A nagy esztendő, a melylyel letűnik századunk. A fölvilágosodás híres százada, a mely a világhosszúság hol elsőtűléssel, hol kiragogyásával azt igazolta, hogy a világhosszúság mindig csak akkora, a milyent az ember megbír. Ha valaki megirta volna az 1800. év gyakorlati életének útmutatóját s most összehasonlíthatnók a két könyvet, hogy megmérhetnők rajta az ember haladását! Milyen mások lettek a hétköznapi és a gondolái! És milyen más lett az érdeklődése. Milyen kár, hogy nem vehetjük egybe az emberiségnek azt a két dokumentumát! A mi különben bibliografiai szempontból is érdekes volna. Megláthatnók a könyv hatalmas fejlődését. Az egyik — ha megírták volna — sorvadásos almanak, arany szegélyű papiroson szomorú finomságra epekedő, szögletes betűvel nyomtatott könyv volna, a másik duzzadó egészséggel ötszáz lapon három négy jókora kötetnek a tartalmát közli. Ötszáz lapon ennyi betű nem is tudom, hogy fér el! És azonkívül annyi magyarázó kép és jegyzékes rubrika. Az egyik annak a holdkórosságnak volna a betege, a mely a világot rázó viharok közepette is csak a holdas égboltot bujta, a másik a XIX. század végének Kincses Kalendariuma, minden sorával a gyakorlati életet szolgálja.

Ha Littrow, a Kalendarigrafia tudós írója, bepillantana a Kincses Kalendariumba, úgy érezné magát, mint a kinek hazáját idegen uralkodó foglalta el. A kalendarium ugyanis azelőtt a csillagászoké volt. A nagy

univerzum uralkodott benne, a földből pedig csakis az, a mi a magasságban volt, a felhők, a szelek és a viharok. A Kincses Kalendarium az esztendő, az emberi cselekvés keretét, visszahódította az ember számára. Elvégre is nem a csillagászat szempontjából nevezetes nekünk az év, hanem azért, mert az életünknek stációja. Az a tizenkét év, a mely a Kincses Kalendariumnak szorosan vett naptári része, az esztendőt az ember gyakorlati életének szempontjából nézi. A naptári szoros összefüggésbe hozza a mindennapi élettel. Meglátja a hétköznapiakat is és intézi a teendőiket. A Tennivalók fejezetben, a mely a gazdaság, a ház, az udvar, a konyha tanácsadója, az Emlékeztetőben, a mely a kereskedelem figyelmeztetője és a minden napnak szánt rubrikás lapokon, a melyek a cselekvésnek ellenőrzői és a háztartásnak számadókönyve. Minden hónapnak egy-egy ivet szentel; mintha minden hónapról külön kalendariummal szolgálna. A vasárnapi evangéliumok, az időjárás, a csillagászati események, minden nap legnevezetesebb történelmi emléke, a sorsjegyek húzása, azonkívül bőséges, érdekes és tanulmányos olvasmány: ez azoknak a külön hónapi kalendariumoknak a tartalma. A szigeteket az óceánban. Nagy apparátus kellett hozzá, hogy a hétköznapi, az emberi cselekvés műhelye, megszerezhesse méltó és kellő helyét a naptárban, a mely eddig a vasárnapot, a szalont uralta. A Kincses Kalendarium szinte demokratizálja a naptárt.

Valamelyes konzervativizmust mégis tanusít, a mikor a Család-nak szánt lapokkal kezdi a kötetet. Apáinknak is a kalendarium volt a házi anyakönyvük, nekünk is családi matrikulánkul szolgálhat az az egész füzetre terjedő rubrikás fejezet, a melybe minden képzeltet családi körülményünket följegyezhetjük. A régi naiv följegyzések helyébe a családi életnek rendes könyvitele lép, az intimtást fölvaltja vagy talán csak megtoldja a pontoság. Talán a konzervativizmus ösztökélte a kalendarium második fejezetét is. A mely az esztendő a maga naptári viszonylataiban mutatja be. Mint az örökség részét az Örök Naptárban, mint életünk részét a genáilisan szerkesztett határnapelőkészítőben, mint a hystória fejezetét az 1900. év kronológiájában, mint a mindennapi élet keretét a vallási és törvénykezési nevezetes momentumok fölserolásával.

ment működését; a helyes forma ellenben még a nehéz tartalmat is sikeres megoldáshoz segíti.

A viták magas színvonala, a különböző utakon haladó, de ugyanazzal a hazaszeretettel, ugyanazon célokra törekvő pártok kölcsönös tisztelete arra van hivatva, hogy a törvényhozás prestige-ét teljes tartalmában érintetlen fentartsa. És ez annál szükségesebb, minthogy a parlament a nemzet politikai tükre, mely csak tisztán és önző gerjedelmek lehelletétől el nem homályosítva képes feladatát teljesíteni; a nép a parlamentben legszentebb érdekeinek menedékhelyét látja, melyeket magánvágyak kíméletlen kielégítése által nem szabad veszélyeztetni; a parlament végül a nemzeti munka helye, hol céltudatosan és fáradhatatlanul kell egy szebb jövő előkészítésén működni.

Ujdonságok.

Koszoru az aradi vértanúknak. Az aradi vértanúk gyászos elhunytának félszázados évfordulója alkalmából Zombor város közönsége is koszort küldött Aradra. Ezen megemlékezés annál is indokoltabb és helyesebb, mert az egyik vértanú, Schweidel tábornok városunk szülőtte. Örülünk, hogy Zombor város kegyeletos megemlékezését kifejezésre juttatta a város közönsége nevében Dekker Pál h. polgármester.

A király nevenapja. A király nevenapját a szokásos ünneppel ilte meg városunk közönsége. A helybeli templomban ünnepélyes isteni tisztelet volt, a melyen megjelentek a helyben székelő hatóságok és a hadsereg, valamint nagyszámú áhitatos közönség.

Szabad Lyceum Zomborban. Lapunk mult számában már megemlékeztünk arról, hogy a zombori polgári kaszinó-egylet választmányá Duchon János dr. indítványára elhatározta, hogy „Szabad Lyceumot” rendez. Ez ügyben a „Szabad Lyceum” előkészítő és intéző bizottsága már megalakult és működésének eredményéről a következőkben számol be. A városi hatóság átengedte a városháza nagytermét, hol minden hatodik vasárnap d. u. 4 órák lesz előadás. A polgári kaszinó nagytermében minden hatodik vasárnap d. e. 10 $\frac{1}{2}$ órák; szintugy az Iparoskör termében. Az előadások 1899. november elejétől 1900. április végéig minden második vasárnap tartatnak meg, felváltva az említett helyiségekben; — s azok sorrendje olyképp lett megállapítva, hogy Goszdu Elek kir. törvényszéki elnök 1899. november 5-én a városháza nagytermében tartandó megnyitói előadása után a bejelentett előadások tárgyrökönságuk szerint 4 csoportba soroztattak, úgy hogy minden egyes csoport három, az említett 3 helyen 2-heti időközben tartandó előadás, illetőleg előadások foglal magában. Az előadások általános programját a bizottság a jövő héten teszi közzé. Az előadók felkértek, hogy tárgyaik tartalmát rövid címszavak (tartalomjegyzék) alakjában Rác Soma áll. főgimn. tanárral az előadás ideje előtt legalább 3 héttel tudassák.

Oktober hó 6. Bezdánban. A bezdáni magyar népkör október hó 6-án az aradi tizenhárom vértanú emlékére gyászünneplést rendezett. A gyászünneplést ünnepélyes gyászmise előzte meg. Az ünnepély programja a következő volt: 1. Elnöki megnyitó, Balla Ferenc kéri elnöktől. 2. A tizenhárom vértanút ábrázoló kép megkoszoruzása. 3. Alkalmi beszéd, Morvay Imre kath. s. lelkészétől. 4. „A legnagyobb gyásznap”, szavalja Kiss Sándor. 5. Elnöki zárás.

Főolvasó estély. A Vértesi-asztaltársaságnál f. hó 7-én, szombaton, este pont 6 órák főolvasó estély lesz képek bemutatásával. Vértesi Károly, az asztaltársaság elnöke fog főolvasni részletet palesztinai utirajzaiból, nevezetesen Jeruzsálem környékéről: a Gethszemáne kert, a

Jozafát völgye és az Olajfák hegyéről. Az érdeklődők vendégekként szívesen láttatnak az asztaltársaság külön helyiségében (Szechenyi-körút 280. sz.). A főolvasást társas vacsora követi. (Egy teríték ára 1 korona.) Az ebben résztvenni kívánók folyó hó 6-ig Vécsey Károlynál és Heincz Kálmánál jegyeztethetik magukat elő.

Megei történelmi társulatunk újabb alapító tagjai. Semmi se jelezheti jobban valamely intézmény terjedését, mint az önkéntesen támogatására siető érdeklődők száma. Történelmi társulatunknak — melynek alapszabályszerű céljai közé tartozik a régészet művelése is, és így ennél fogva, de működésének iránya miatt is már felveheti volna a történelmi és régészeti társulat címét — újabb Bende Imre nyitrai püspök, Latinovits Albin cs. és kir. kamarás és O-Kanizsa község sietők nemes áldozatkészséggel támogatására, 50—50 frttal belépve alapító tagjai sorába. Császa György kalocsai érsek pedig azzal adta a társulat iránt táplált jóindulatának nemes bizonyosságát, hogy a már tett 50 frtos alapítványát újabb 50 frttal emelte föl. Követésre méltó példát mutatott Mohol község képviselő-testülete, midőn évi 25 frttal belépett a társulat pártoló tagjai sorába. Amint értesülünk, a társulat muzeumát is mind szélesebb körből keresi fel adományaival megénk érdeklődő közönsége, úgy hogy remélhető, miszerint az új évszázad kezdetén már nem a hiu álmok közé fog tartozni Bács-Bodrogh vármegye muzeuma. Csak előre!

Eszküvő. A bács-almási r. kath. templom m. hó 28-án előkelő egybekelésnek volt színhelye. Martinovits Ernő a 32 ik gyalogezrednek főhadnagya oltár elé vezette özv. Simkó Hirschberg Mária leányát Irma k. a. Az esketést a bács-almási apátplébános Kovácsévics Máté végezte, ki a szertartás előtt misét mondott, utána pedig az ifjú párhoz szivreható beszédet intézett. Az esküvő után az új házasság nászutazására indultak.

Óvás a szegedi Alföldi díj győztese ellen. A szegedi országos kiállítás alkalmával, 1899. évi szeptember hó 8-án megtartott kettős ügétversenyen elsőnek Rózsa Béla és Hirschler Deszö fogata érkezett be. Minthogy nevezett fogat azon okból, hogy ezen lovak tiszta magyar vérték, 120 méter előnyt kapott, a mely bemonás, a Budapestre 1899. évi szeptember hó 28-án este 9 órák az országos kaszinó egyik termében ifj. Vojnits Sándor óvása folytán, a versenybírók által helytelennek találattott és erre való tekintetből ezen első fogat lovai disqualifiaáltak, a mely ok miatt az első díjat a második fogat, ifj. Vojnits Sándor fogata, a második díjat pedig a harmadik fogat, br. Seney István fogata nyerte el. — Rózsa Béla, tekintettel azon körülményre, hogy őt a lovak eladója vezette tévutra, eladónak a lovakat visszaadja.

Halálhíradás. Folyó hó 26-án délután temették el Piry István gyurgyevői róm. kath. éneklész-tanítót. Másfél esztendőig tartott kinos szenvedése, mely idő alatt a családját félve szerető apa, a legnagyobb áldozatok árán próbálta megváltani életét, de sem a klinika, sem a Vörös-kereszt kórház, senk pedig a gyógyfürdő nem volt képes megakadályozni porbtüvelvényének enyészését. Piheenni tért az anyaföld ölébe. Koporsójára a kártársai díszes koszorút helyeztek. A sirjánál Sesztay Emil all. tanító tartott megható bucsu beszédet. Az elhunytat szeretett nejen kívül hat kiskorú árva siratja. Vele sirba szállt a nemzetnek egy lelkes és buzgó napszámosa, egy gondos családó, egy feledhetetlen barát. Legyen álma csendes és nyugodt!

Kertészeti és gyümölcskiállítás. A kertészeti és gyümölcskiállításra Budapestre nagyban folynak az előkészületek. A végrehajtó bizottság a napokban tartott ülésén már megállapította a gyümölcs vásár és a jury szabályzatát, megválasztotta a jury 46 tagját és már megkezdte a berendezést. Mától fogva a kiállítási iroda a székesfőváros városligeti pavillonjában van. A nagyméretű gyümölcs- és szőlőkiállítás mellett igen érdekesnek ígérkeznek a virágkötési és asztaldíszítési versenyek, a melyekre már is több pályázó van. Tanulmányos lesz továbbá a gyümölcs csomagolására és feldolgozására vonatkozó csoport is; a mennyiben az országos gyümölcsészeti miniszteri biztos intézkedett, hogy a continens minden államának csomagolási eljárása be le-

gyen mutatva. Miután a bejelentések száma minden várakozást felül halad, a bizottságnak most már a pavillon mellett külön kiállítási sátrakra is kellett gondoskodnia.

Beiratkozás a szabadkai földmives iskolába. A szabadkai földmives iskolába beiratkozni kívánók részére szolgáló tájékozások: 1. Szabadka sz. kir. város földmives iskolájába 16. életévet már betöltött, vagy a katonai kötelezettségeknek eleget tett, irni és olvasni tudó egészséges s jól fejlett természetű gazdaijak vétetnek fel, mikor is tartoznak bemutatni: a) keresztlevelet, b) kiskoruk szülteiknek vagy gyámjuknak az iránti beleegyezését, hogy az iskolába beléphetnek és hogy a szorgalmi idő alatt fizetési kötelezettségüknek eleget tesznek, c) erkölcsi magaviseletükről szóló vagy egyéb iskolai bizonyítványokat, vagy katonakönyvet, d) igazolni, hogy 1897. XXII. t. c. értelmében védimmel sikeresen oltattak. 2. A beiratkozások október hó 21—31. közt történnek Palicson az igazgatóságnál, a tanév megnyitása pedig november 3-án reggeli 9 órák történi a palicsi parkban lévő Deszö kápolnában hallgatandó Veni Sancte-val, továbbá az iskolában a szervezeti szabályok felolvasásával. 3. A tanfolyam 2 évig tart s minden évben november 1-től augusztus 31-ig terjed a szorgalmi idő, a midőn havonként 15 forint fizetendő teljes táp- és tandíj fejében. 4. Az ösztöndíjas helyekre csakis a gazdaosztályhoz tartozók folyamodványai ajánlatnak, a melyek elnyerése iránti kérvények október 20-ig az igazgatóságnál benyújtandók. 5. Minthogy a gazdaoktatáson kívül a becstelenség, józan élet, takarékosság, igénytelenség, a munkaadó személye iránti odaadás és hűség erényei elsajátítására az iskola szintén nagyon törekszik, ennél fogva mindazon elöljelekre, melyek után ezek ellenkezőjére következtetni lehetne, a felvételnél nagy súly fektetettik. 6. A földmives iskola tanulói csak is népies szabású ruházatot viselhetnek. 8. Bővebb szó- vagy írásbeli értesítés a szabadkai földmives iskola igazgatóságánál nyerhető Palicson.

Ertesítő. A magy. államvasut Gombos—Erdőd vonalán 1899. október 2-ika óta a személy, gyorsáru és teher komp forgalom megnyilt.

Gőzhajók őszi menetrendje. Az I. cs. kir. sz. Dunagőzhajózási társaság értesítése szerint a személyhajók folyó évi október hó 1-től kezdve következőképen közlekednek: Bajáról Budapestre naponként déli 12 órák, Bajáról Mohácsra naponként este 8-25 órák, Bajáról Orsovára kedden és szombaton este 8-25 órák. — A hajók Budapestről Bajára naponként délben 12 órák indulnak.

Holttest a Tiszában. A zentai halászkok mult hó 26-án egy teljesen feloszlásnak indult holttestet fogtak ki a Tiszából. A rögtön megindult hivatalos vizsgálat kiderítette, hogy a hulla azonos Bálint Gábor ottani lakos 13 éves kanászával, a ki még szeptember hó elején eltűnt s a kit azóta szülei és gazdája hiába körtöztettek. A holttestet a szokásos látélet felvétele és a személyazonosság megállapítása után nyomban eltemették.

Éjjeli láma veredék. Pesznyák Misa adatai lakos vadházasságban élt Gyuricza Klárral. Mult hó 29-én éjjel 10 órák a Szarvas Gábor uton lakók első almaikból felriadtak, mert a fentnevezettek oly lármát csaptak, mintha valakit elevenen nyuztak volna meg. Daczára, hogy éjjel volt, találkozott vállalkozó mentőnek, a ki a szeretőt kiszabadította a haramia kezeiből és rendőr nélkül tudott rendet csinálni.

Véletlen halál. Ujházi Mihály zentai tehén-csordásnak másfél esztendő Maris nevű kis leánya pnteken délután egy 25 liter nagyságu vizesdésza körül játszott és véletlenül a dészába bukott. Mire észrevették meghalt. A kis anyátlan árva gondatlanság áldozata lett.

Életmentés. Ujvidékről írják: Özvegy Stein Julianna Debora nevű 11 éves leánykája folyó hó 27-én a délutáni órákban sétaközben saját vigyázatlansága folytán a Dunába esett. Letits Glisa ujvidéki lakos az esetet észreveren, minden habozás nélkül utána vetette magát és saját életének veszélyeztetése mellett a gyermeket szerencsésen ki is mentette. A derék életmentőt az igazalmas jelenetet végignéző közönség nyomban a helyszínén őszinte ovációban részesítette.

Hogy azután befejezte az esztendőnek tárgyalását, belefog az esztendő tartalmának, a gyakorlati élet sztk-ségeitnek szemlélésébe. Előbb azonban ünnepi bucsut mond a letűnő századnak, a melynek maga is egyik emlékévé lesz. Lefesti A tizenkilencedik század című 48 hasábnyi fejezetében a század kulturmozgalmait. Nem a dióhéj-stílus léhaságával, hanem a század nagy munkáján érzett büszkeséggel. Az a fejezet műtörténelem, a tudományok történiája, a technológia fejlődésének s a technika vívmányainak képe, az ipar és kereskedelem haladásának krónikája: egy egész könyvtár rövid kivonatban. Nem adatok tolongása, hanem megismerés. Szinte láttam az emberiség nagy energiájának matematikai képletét, a mikor a fejezet olvasása közben a század dicsőséges munkája meglevenedett előttem. Mért hogy nevetünk azon az adomabeli emberen, a ki arra volt büszke és semmi egyébre, hogy ő — kortárs?

Csak olyan büszkeség az, akár a sovinizmusunké. Jogos büszkeség. Lám a magyar büszkeség jogosságának ott vannak mindjárt a dokumentumai a kalendáriumnak abban a két fejezetében, a melyek Magyarország történetét mondják el. Az egyik dátumokban, a másik a régi királyok képeit magyarázva. És a kultur-ember büszkesége is egész adatra, a világ híres festőinek történiái táblázatában utalhat. A Kincses Kalendárium ezzel a tabellával is a gyakorlati életet szolgálja. Mert az esztétikai nevelésnek újból fölvirradt idejében a művészet a gyakorlati életnek lett a részévé.

Vajjon igazán a kulturmunkához tartozik-e a haditengerészetnek az a hatalmas fejlesztése, a melyről a Kincses Kalendárium egy másik fejezetében számol be? Tavaly a világ szárazföldi hadirejét mutatta be, most a tengeri hadsereget. Azt a modernné lett armádiát, a melynek a gyarmatpolitika fufangja, kapzsisa, armánykodása megint nevezetességet juttatott. Azok a táblázatok a versenyző tengeri hatalmaknak az adataik alapján valóóságos súlymérői. Szinte kiszámíthatjuk a flotta-háboru esélyeit. És nagyot sóhajthatunk, ha végig tekintünk rajtuk. Akár csak az a jókedvű filozófus, aki nem adta száz forintért, hogy egy garasa sincs. Hála Istennek, hogy nincs mit megvédtünk az Océánokon.

A honvédség fegyveréről szóló fejezet után, a mely részletes rajzaival a mai borderós korszakban föltűnt

kelhet, a Kincses Kalendáriumnak az a biressé lett fejezete következik, a melyet államok lexikonának nevezhetünk. Mert a földrészek geografiáján kívül az államoknak minden tekintetben való leírása van benne. Az alkotmányuké, államformájuké, lakosságuké, hadseregüké, gazdasági és kulturális intézményeiké és statisztikájuké. Az államfők és családjuk képes almanakja ennek az amugy is érdekes fejezetnek valami különös intimitást ad. Mert az emberi sors járását és az emberi élet idelent szokásos, közönséges részleteit látjuk fönt a trónokon. Közlebb vagyunk egymáshoz minden korlát ellenére, ha így anyakönyvezve látjuk a legitimitás emberi részleteit.

Visszavisz a hősről való romantikus fölfogásba a Magyar fejedelmek és Magyarország királyai című képsorozat. Régi érmek, metszetek, muzeumok, levéltárak őrizték meg számunkra. Csakis stilizált, idealizált királyképeket ismertünk, most a primitív művészet őszintesége mutatja be nekünk régi koronásainkat. Tudja Isten, a történiái multa emlékeztet az a kötetnyi fejezet is, a mely az Idegen szavak gyűjteményét tartalmazza. Hiszen azt az óriás szóhalmazt magyarázza, a mely régi időkben a görög, latin, olasz, német befolyás alatt került magyar nyelvünkbe. Sajnos, ma is, amikor az új fogalmak csak úgy özönlének ránk és a publicisztika és a politika pedig ontja a sok idegen műsöt, egyre gyarapszik. Oktatás, magyarázat, tanács, ezek vonulnak végig az egész Kalendáriumon. A pályaválasztásról szóló cikk éppen a legnehezebb utvesztőben ad utmutatást. Ki hová adhatja ilyen-olyan iskolát végzett gyermekét. A gyermek gondozását, a csecsemőt, ismerteti egy másik fejezet. Másutt vaskos könyvek tanítják a fiatal anyát a csecsemő ápolására. Ilyen egész könyvnek a tanulsága szólal meg abban a fejezetben.

Természetes, hogy az általános sport korszakában a gyakorlati élet utmutatója külön kötetre való közleményben emlékezik meg a magyar atletika rekordtáblájáról, a kardvívás elméletéről, a melynek a kísérő pompás képek megadják a gyakorlati oktatás értékét is, hogy részletesen számol be a párbajszabályokról, hogy rajzzal és magyarázószóval tanítja a krocketjátékot és a praktikus életre való tekintettel ismerteti a kutyatenyésztést és kutyatartást.

A Kincses Kalendárium tartalmának tizedrészt sem említettem meg. Van benne vagy száz oktató, ismertető, utmutató, kisebb-nagyobb cikkely. Olyan mozaik darabok, a melyek közül talán egynek sem volna szabad hiányoznia, mert különben töredékké lenne a naptár. Pedig a tavalyiból hiányoztak s a jövő esztendői megint néhány száz új közleménnyel fog szolgálni. A gyakorlati élet lexikona sohasem lehet teljes, annál csudálatosabb, hogy ez a most megjelent kötet éppen a teljesség hatásával hat. Talán azért, mert minden egyes közleménye azt a gondolatot kelti az olvasóban, hogy még éppen csak arra a cikkre volt kíváncsi.

Viharos.

Vergődés.

Hol boldogságról szövik az álmat,
Ott az én lelkem idegen,
Bús végzet gyanánt kisért a bánat
Végig az egész életen.

Hiába kerestem csókszomjas ajkkal
Szeretd szívet, mely megért;
Ha hittem is olykor, hogy feltaláltam,
Lidércfény volt, — a mely kísért.

Barátság, szerelem méla akkordja
Alig csendült meg édesen,
A családoknak fájó vad viharja
Vonult át megtört lelkemen.

Csilagsugáros szomorú éjjel
A lelkem felsír, felzokog,
Minek is élni megtört reménnyel,
Ha nem leszek soha boldog.

Wiener Edit.

Vonat összejövetel. Lapunk tudósítója értesít arról, hogy az ó-becse-újvidéki vonalon is megtörtént már az első összejövetel. A reggeli vonatot, amely fél 5 órakor indul O Becséről Újvidékre, ott a pályaudvaron beletöltött egy álló tehervonatba és pedig oly erővel, hogy két vagon erősebben megrongálódott. Az összejövetel okozójának kiderítésére a vizsgálat megindította. Kezdetben úgy jött a hír, hogy ó-becsei utasok is megsérültek, de utóbbi értesítés szerint személy nem sérült meg.

Izgalmas jelenetek voltak tanui vasárnap reggel az utazók a zentai vasúti állomáson. Egy asszony és 7-8 éves kis fia a Szeged felől berobogó vonat előtt átfutva akartak beszállni a vasúti kocsiába, bár még a beszállást nem jelezték. Abban a pillanatban, amikor a vonat már-már elűtötte a vigyázatlan asszonyt és gyermekét, az állomásfőnök villámgyorsan oda ugrott és az asszonyt fiával együtt visszarántotta a sinekről. Ugy haljuk, hogy ez az eset már nem először fordult elő, mert dacára a legnagyobb vigyázatnak, mindig akadnak ügyetlen utazók, kik vagy korán vagy későn igyekeznek beszállni, a mikor a vonatok érkezése vagy tolatások teszik veszélyessé a sinek közötti tartózkodást.

Gyilkosság. Szabadkáról írja tudósítónk: Péricsics (Kulesz) József nagy egyenlenségben állott feleségével és családjával, felesége bujdosott előle, mert a legesekeylebb dologért megölésse fenyegette, elrejtette előle gyermekeit, mert nagyon félt a rabíus ember haragjától. Péricsics a napokban egy kissé becsipve ment haza. A lakásban nem találta feleségét, kirobant a szobából és átment a szomszédba öv. Milánkovits Jerkónéhoz, aki éppen a kapuban ült. Dühösen kérdezte tőle, hol van a felesége. Az asszony erre azt felelte: „En nem tudom, nem vagyok őrzője feleségednek.“ Péricsics erre elővette zsebkését és szó nélkül az asszony hasába szurta, de a kés a ruhában megakadt, anélkül, hogy sebet ejtett volna, mire a vadállat másodszor az asszony szívébe vágta kését, aki e szavakkal: „Jaj a Kulesz megölt!“ — összeesett és ott a helyszínen meghalt. A gyilkosság után a tettes megszökött s mert az utca népe üldözőbe vette, a ház falán keresztül elmenekült. Az esetről azonnal értesítették a rendőrséget és a mentőket. Vojnits Béla kapitány, Bogarómi vizsgálóbíró, dr. Szilasi Mór orvos azonnal kimentek a helyszínre, de már csak a halált konstataáltak, a kapitány pedig elrendelte a tettes elfogatását. Hosszas keresés után megtalálták Temunovits borbély műhelyében, ahol el is fogták és két szuroonyos rendőr megláncolva kísérte a városházára. Vojnits kapitány azonnal megejtette a kiballgatást s másnap folytatta. A tettes beismerte azt, hogy öv. Milánkovitsét megszurta, hogy meghalt-e, azt nem tudja. A szerencsétlen asszonyt a mentők a zentai temető borbélyházába vitték, a gyilkost pedig átkísérték az ügyészségre.

Katonavirtus. Kazinczi Imre zentai köztitész 8 napi szabadságot élvezett otthon. Ezen időt nagyobb vigaszságok elkövetésére használta fel. Egyik este mulató cimborájával borközi állapotban végig flakkerozta a város utcáit, közben gyufája elfogyott, tehát Osztoics Miklós szatócsboltja előtt megállította a kocsi és bekialtott gyufáért. Osztoics paklis gyufát hozott, a mi a vitéz mód felett megharagította és csunyan odaszólt a szatócsnak. Ez sem maradt adós a felelettel, mire Kazinczi leugrott a kocsirol és alaposan eldöngötte a szatócsot, a miért nem tudja, hogy a katonának skatulyás gyufa dukál. A vitézkedő hadít a szatócs feljelentette.

Megbokrosodott ló a Dunában. Apatinból írják: Schvemlein Lénárd napszámos a napokban egyfogatóval a Kis-Dunába hajtott, hogy kocsiját és lovát megmoshassa. A ló azonban valamitől megbokrosodott, mire Schvemlein ki akarta vonszolni a fogatot, de a ló tovább robant a vízbe és befúladt. Az elősiető segítség csak nagynehezen menthette meg magát Schvemleint.

Régi haragosok voltak Kiss Mihály és Szulomár Mihály moholi lakosok. Keresték is az alkalmat egymáson boszút állani. Kiss Mihály azonban meguntta már a sok várakozást, vásárolt egy pisztolyt, kiléste a sötétben a gyanútlan arra haladó Szulomárt és rálőtt úgy, hogy ez most élet-halál között lebeg. Kiss Mihályt a csendőrök elfogták.

Elégett kis leány. Weber Jakab szeghegyi lakos háznépével kiment múlt hó 26 án szüretelni a szőlőbe, 3 és fél éves Margit nevű leánykáját a szomszédék kis gyermekeivel együtt a szőlőben levő kunyhóba zárták, ő meg munkája után nézett. A kis gyermekek játék közben gyufára találtak, azt meggyújtották, mitől lángot fogott a kis leány ruhája s az súlyos égési sebeket kapott, hogy a lármára odasiető szülei már baldokolva találtak s néhány órai szenvedés után meg is halt.

Párisi Divat. Most közeledik befejezéséhez az V. évfolyam. Ez idő elég volt arra, hogy a magyar divatlapok hölgyközönségével megismeresse azt az óriási különbséget, mely a valódi, hamisítatlan eleganciájú párisi izlés és a Berline, Bécsen keresztül hozzánk importált dolgok között van. A „Párisi Divat“ olvasói nálunk, a vidéken is, úgy tudnak öltözni, mint a valódi „parisienne“, vagyis választékosan, előnyösen, finom izléssel, eredetien és mindezt kevés költségekkel, amire szintén a „Párisi Divat“ segíti reá olvasóit. Hogy ez így van, annak bizonyosságát elég, ha csak röviden felsoroljuk azon előnyöket, melyeket a „Párisi Divat“ nyújt olvasóinak: fénykép után készült ábrák a párisi első cégek mintaruháiról, ezekhez bő magyarázat, szabásrajzok a párisi szabóktól, divatsüggönyök londoni és párisi levelezők tollából: ábrák a kézimunka, butorzat, asztalterítés, lakásdíszítés köréből. — Az összes cikkeken kívül a szerkesztői posta is azt a célt szolgálja, hogy a hölgyeknek mindenre nézve megadható legyen a legteljesebb fölvilágosítás. Minden számhoz regény melléklet. A „Párisi Divat“ előfizetési ára egész évre 8 frt, fél évre 4 frt, negyed évre 2 frt. A „Pesti Hírlap“ napilappal együtt egész évre 18 frt, fél évre 9 frt, negyed évre 4 frt 50 kr. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal. (Budapest, Váci-körút 78).

A „Vasárnapi Ujság“ október 1-sei száma 27 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „A boerek országa“ (Krieger transzváli elnök, Steijn oranjei elnök és Milner fokföldi angol kormányzó arcképeivel). — „Kárpáti képek“. Költemény. Irta Bartók Lajos. Regényvár: „Híres szerelmesek: Möriz száz herceg és Lecouvreur Adrienne“ (arcképekkel). — „A csepérgő felesége“. Elbeszélés. Irta Polevoi N. P. Oroszból fordította Ambrozovics Dezső (képekkel). — „Egy árulás története a napoleoni hádjárat alatt“. — „Wagner Sándor művei a Nemzeti Szalonban“ (képekkel és Wagner Sándor arcképeivel). — „Egy magyar ember levele Mandzsuriaiból“. Gubányi Károlytól. — „A rendőri kémlelés Franciaországban“. — „A nemzetközi büntető-egyesület“ (arcképekkel). — „Gyémánt Kínában“. — „A kereskedelemügyi miniszter Iglón“ (képekkel Hege-dits Sándor kereskedelemügyi miniszter iglói utjáról Erdélyi fényképei után). — „A nagy hordók“. — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyetek, Sakk-játék, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyed évre 2 frt a „Politikai Ujdonságokkal“ együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest IV. ker. Egyetem-utca 4.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Népnap“, a legelőbb újság a magyar nép számára, egész évre csak 2 frt 40 kr, fél évre 1 frt 20 krajcár.

CSARNOK.

A KÉRŐ.

— Korrajz: Rédei Lajostól. —

Fényesre mázolt hintó várta, a vasut vonal kis állomásán. Önkéntelen mosoly játszadozott ajakán, midőn megpillantá az előkelő játszó kocsi, ki magára erőltetett méltósággal lengette ostarát. A kocsi tova rohogott a gödörös falusi uton s a parádés lovakká ütött igásokon meglátszott, hogy iparkodnak kölesönözött rangukhoz méltók lenni, mert legjobb tehetségük szerint iramodtak, nem várva erősebb intést az öntudatos kocsi ostarától. Ily módon aztán hamar beérték a faluba s midőn célukhoz közeledének, a kocsi meglassítja a futamot, mintegy időt engedendő a jövevénynek, a tapasztaltak felett elmélkedhetni.

A dereres kocsi abból a fajából volt a régi jó idők cselédességének, a mely egy emberöltőt töltött el gazdája kenyerén s sokszor egész nemzedéket át egybe voltak forrva: azon fajból valók, kiket a gazda maga is, inkább családtagnak, mintsem cselédnek tekint, megszokott dolog volt, hogy gazdájuk tulajdonáról akként szóltak, mintha az közös lett volna.

— Ez a mi házunk, mondá büszkén a kocsi, a kertje igen nagy, kiterjed egész a patakig és a temetőig.

Az elegáns fiatal ember, ki a kocsiiban ült, tekintetét a hirneves kertre függeszté. A fák között egy világos nyári ruhát pillant meg s a nélkül, hogy viselőjét meglátnia sikerült volna, hallá hangját.

— Ida — itt jön az én vőlegényem s már a következő pillanatban zerge mődra szökdeceltek a cserjék és lombok között előre az udvarháza. A hang után itélve iparkodott fiatal emberünk az ismeretlen lényről egy képet maga elé varázsolni. Tova haladtában, de a nélkül, hogy kőzelethe alkotta ábrándképének hátrányára vált volna, azon töprenkedett, vajjon nem csalódott-e s nem-e fog bekövetkezni a kiábrándulás órája.

Vágyainak hurjait előreláthatólag megeresztette, ne hogy a tulkövetelésben való megerőltetés elszakítsa.

Az udvarban már elébe jöttek jövendőbelijének szülei, kik a falusiaknál megszokott tulzó vendég szeretettel fogadták. Azonnal a társalgóba vezették, a hol már Erikét, a himző kerettel kezében feszült várakozásban találta.

Leányunk, mondá a mama és egyben gyorsan végig tekintve leányán, vajjon öltözékén nincs-e valami igazítani való.

A társalgás, mint ilyenkor rendszeren, az utazás és annak kellemes vagy kevésbé kellemes oldalairól és a falusi unalmas életéről folyt, a melyben a fiatal doktor oly ügyesen tartotta magát, hogy a szülők kopott megjegyzéseire nem tett észrevételt, sőt iparkodott azokat megerősíteni.

Midőn már a falusi élet gyönyörei kimerítve, árnyoldai megvilágosítva voltak, a kedélyhangulatot alább szállító szünet bekövetkezte kezdé fenyegetni, a legalkalmasabb pillanatban érkezett meg a nemtő étkezéshez való előkészületek alakjában és gátat vetett a fenyegető veszélynek.

Az asztal felterítésével foglalkozó két cseléd folytonos suttogó beszélgetést vitt a ház asszonyával az új terítékek és az ezüst asztalkészletek felhasználása mikéntje fölött, miközben időnként ügyetlen tekintetükkel kísérték a vendég mozdulatát és Erike viselkedését.

Ebéd alatt a társalgást a doktor vezette, beszélt a nagyváros és annak a szórakozásairól. Annyira felmelegedett, hogy nem hagyott szünetet fenn, mindazonáltal szellemességét korlátozta hallgatónak értelmiségi fokáig. A jövendőbeli anyós folyton kínálta, majdnem halálra tömte eledeleivel.

— De igazán mit sem eszik doktor ur, salátából oly keveset vett, pedig azt Erike egymaga készíti.

Ebéd végeztével, midőn már a meghatározhatatlan színű fekete kávé is eltűnt az eledelek után, a papa bocsánatot kért, hogy kénytelen üzletet után nézni, mert hát azok az alkalmazottak teljesen megbízhatlanok s csak akkor nyugodt az ember, ha személyesen jelen lehet a dolgok elintézésénél; igéretet tett azonban, hogy távollétét lehetőleg megrövidítendő.

Kévs percek múltával a mama is távozott a szobából a nélkül, hogy távozását legkevésbé is idokolni megkísérelte volna.

— A mama megszokott ebéd után kissé lenyugodni és ettől nem bír megvárni, mondá Erike bocsánatkérőleg. Pedig ez csak a szükség parancsolta füllentés volt, a mi a kis Erike nem okozott lelkiismereti furdalást, a mennyiben a mama távozása egyéb okokra volt visszavezethető.

Már is egyedül hagyta bennünket gondolá a doktor, de rögtön hangosan folytatta.

Egyedül hagyta bennünket, mert tudják, hogy nekünk egymással megbeszélni valónk van. Szavai nyugodtak és oly kimerítőek voltak, mintha csak egy betegség fölötti értekezleten beszélt volna.

— Kedves kisasszony! folytató: nekem nyilatkoznom kell, habár ez felette nehezemre esik.

Kiváncsian és tündöklő arccal nézett reá a leány.

— Oly gyötrelmes állapotban vagyok, hogy ki sem mondhatom, pedig hát nekünk szintén és becsületesen meg kell a dolgot fontolni. Hisz kegyed be van avatva, a mi különben magától értetődik. Ezen magasztos pillanatban nem tudnék hazudni, nem volnék képes kegyedet félrevezetni, be kell őszintén vallanom, hogy szegény vagyok, a ki ezen álláshoz fáradság és nélkülözések árán jutottam. Egyedül állok a világban, sem szülőim, sem gazdag rokonaim nincsenek, kiktől csak a legesekeylebb segélyt is reményelhetném.

En kényszerülve vagyok egy olyan leányt feleségül venni, ki hozományával a háztartás költségeit fedezni képes, mert hát nekem semmi sincs és lelketlenségnek tartanám, hogy szegénységemben osztályosul egy kedves teremést tegyek, ki azt elviselni képtelen volna.

Habár ajtómon ott csung a figyelmeztető tábla, hogy reggel 8—11-ig, délután 3—6-ig a betégek rendelkezésére állok, az emberiség következetesen ignoral, nincsenek betegeim, éppenséggel nincsenek.

A viszonyok illetően állapotában kegyed is be fogja látni kedves kisasszony, hogy én 50 ezer forint hozomány nélkül nem nőülhetek. Bocsásson meg, hogy számokban is kifejezést adtam érzelmeimnek, de sürgősen szükségem a hozományt. Nem! nem én szükségem, mi szükségeljük, mert hát végtére egy orvos önmagában kevés paciens mellett is megél.

Egy futó tekintettel érintette a kis lány arcát, ki pirulva süte le szemeit.

— De hisz ez csak árnyoldala az én állapotomnak, a főcél, a melyet magam elé tűztem, az volt: egy nőt, ki iránt nem érdeklődöm s ki bennem érzelmeiket felköltöni nem képes, ha még annyira is megvolnának az előbb hangsúlyozott feltételek — oltárhoz nem vezetnék soha!

Minekölte utra keltem volna önműköz, föllettem magamban, hogy ha az a leány, melyebb és maradandó benyomást nem tesz reád, az esetben egy ügyes fordulat, örökre távozol körűkből.

Erike föltekinté és ekkor a doktor meggyőződött arcából, hogy szavai a kellő hatást aratták.

— És lássa kedves kisasszony, kegyed oly érzelmet keltett fel alvó keblemben, a melynek kellő kifejezést nem adhatok, kegyed oly szép s a mi fő, szivnemességének ritka jelét adá. Ruhája kiváló izlésről, hallgatagsága gondos nevelésről és szerénysége nemes lelkeről tesz tanuságot.

Egész lelkemből megvagyok győződve s arra elég vala e csekély idő, melyet kegyeddel eltöltenem megen-gedtetett, hogy bennünket egymásnak teremtet a mindenség ura.

En oly kellemesen vagyok meglepetve, hogy a képzelet szülte vágyaim teljes egészében a megvalósulás küszöbén állanak, hisz kegyed az erények alapkövét rejti magában, a mely teljes biztosítékot nyújt a zavartalan végnélküli családi boldogságunkhoz és e szívből jövő őszinte nyilatkozatomra mily választ nyerendek?

Itt elhallgatott a doktor, mert annyira meggyőzte őt a leányka zavara erről, hogy még többet is beszélni fölösleges.

A hetedik egekbe ragadott tapasztalatlan leány arcát pedig gyenge pir borítja el és hálás mosoly hagyta el a piros ajkát. Ez a tanult ember, kinek teste kék szemekkel megajándékozott szép főt viselt, olyannyira megtetszett neki, annyira uralkodott idegein, hogy nem volt képes gondolatait összevonni, csak annyit tudott, hogy ezen szép festálású, finom modoru fiatal ember az eddig ismertekhez — semmiben sem volt hasonló, közöttük olyan nagy űr volt, melyet azok valamennyie együttesen sem volt képes betölteni.

Es ezen lelket emelő gondolatok közepette, mintegy öntudatlanul a rendkívüli helyzet által elragadtatva, vőlegényét átolelte.

Megfoghatatlan módon, ép ezen kritikus pillanatban jelentek meg a szülők és sietve áldották meg a boldog pár szent frigyét.

A papa azután a kocsihoz kísérte a kedves vőt és fülébe sugá:

— Már holnap délelőtt fogom a bankba helyezni a 40 ezer forintot.

— Kérem válaszóla a vő ne tessék tévedni, 50 ezeret mondtunk! Au revoir!

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Med. univ.

Dr. FUCHS MÓR

specialista szemorvos

Zomborban, Széchenyi-körút 437.

nóhai Toofánovics ügyvéd házában, 10-2

Dréher-féle sörakktárral szemben.

Rendel naponta d. u. 2—4 óráig.

1504 szám. 1899.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbírósg 1899. évi V. 1051/7. számú végzése következtében dr. Mayer Nándor ügyvéd által képviselt Gerich Miklós javára Viesek Pál és neje ellen 100 frt és járuléka erejéig foganatosított kiél-gítési végrehajtás útján felül foglalt és 400 frtra becsült ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbírósg V. 1051/1899. számú végzése folytán 100 frt tökékövetelés, ennek 1899. évi január hó 22. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 26 forint 20 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig O-Szivacon a község házában leendő eszközésére 1899. évi október hó 14-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1899. évi október hó 1-én.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

Kihirdetés.

A pinicai anyakönyvi kerület alulírott anyakönyvvezető-helyettese kihirdeti, hogy:

1. Voda Károly Pál, ki családi állapotára nézve özvegy és a kinek vallása ágostai hitvallású evangélikus, állása (foglalkozása) takarékpénztári könyvelő, lakóhelye Vinkovce, születési helye Modor, ideje 1860. évi augusztus hó 29-ik napja s a ki Voda Pálnak és neje Moky Mária fia.

2. Fábry Julianna, ki családi állapotára nézve özvegy és a kinek vallása ágostai hitvallású evangélikus, állása (foglalkozása) varrónő, lakóhelye Pivnicia, Debrecen, születési helye Pivnicia, ideje 1860. évi március hó 19-ik napja s a ki néhai Fábry Lajosnak és neje Mihálik Johannának leánya, egymással házasságot szándékoznak kötni. Felhívtnak mindazok, a kiknek a nevezett házasságra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt alulírott anyakönyvvezetőnél (helyettesnél) közvetlenül, vagy a kifüggesztési helyi községi elöljárósága (illetéleg anyakönyvvezetője) útján jelentsék be.

Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni u. m.: Pivnicán, Debrecenben és a Zomborban megjelenő „Bácska” című lapban. Kelt Pivnicán, 1899. évi október hó 3. napján.

Lovassy Ödön,
anyakönyvvezető.

3495. szám.
1899.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Topolya községében leköszönés folytán megütrült, évi 450 frt javadalmazással egybekötött 1-ső számú lovas rendőrvetetői állásra, nemkülönbön elbocsajtás folytán megütrült 8. és 11. számú lovasrendőri állásra évi 350 frt fizetéssel ezennel pályázat nyitattik; felhívtnak mindazok, kik ezen állások bármelyikét elnyerni óhajtnak, hogy a keresztlevél, katonaisgólvány, orvosi bizonylat és erkölcsi magaviseletét igazoló községi bizonyítvánnyal felszerelt sajátkezűleg irt kérvényüket az **1899. évi október hó 15-ig** az elöljáróságnál annál is inkább adják be, mert a később érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Megjegyeztetik, hogy a megválasztandó egyén ruházatát sajátjából köteles fedezni, lőtartásról önmaga gondoskodik; kiszolgált altiszteknek előny biztosítottak. B.Topolyán, 1899. évi szeptember hó 29-én.

3-1 **Elöljáróság.**

MEGHIVÓ.

A csantavéri keresztény fogyasztási szövetkezet folyó évi október hó 8-án d. e. 11 órakor az óvoda helyiségében **KÖZGYŰLÉST** tart, melyre a t. részvényes urak ezennel meghívtnak.

TÁRGY:

1. Az alapszabályok jóváhagyásának tudomásul vétele.
2. Az üzlet-megnyitás iránti intézkedés.
3. Napibiztosok választása.
4. Egyéb indítványok.

Csantavér, 1899. évi szeptember hó 26-án.

Gáspár Dezső, **Varga Ferenc,**
szöv. jegyző. igazgatósági elnök.

3256. szám. kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Ada községben lemondás folytán fűresedésbe jött gyalogrendőri állásra ezennel pályázat nyitattik. Az állás javadalmazása havonként utólagos részletekben fizetendő évi 250 frt.

Felhívtnak mindazon magyar honosságú, katonai kötelezettségüknek eleget tett, irni és olvasni tudó pályázni óhajtnak, miszerint sajátkezűleg irt pályázati kérvényüket alulírt elöljárósághoz keresztlevél, katonai könyvecské, hatósági és orvosi bizonyítvánnyal felszerelve **1899 évi október hó 14-éig** annál is inkább adják be, mert később érkezők figyelembe vételni nem fognak.

Kelt Adán, 1899. évi szeptember hó 29-én.

Király János, **Bakos György,**
jegyző. 2-2 bírő.

1520. szám.
1899.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. e. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíró 1899. évi V. 50/8. számú végzése következtében dr. Zákó István ügyvéd által képviselt Sztotin Koszta javára Dódits Dobren ellen 70 frt és járuléka erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 350 ftra becsült 130 kereszt buza, kocsis és lovakból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíró 1899. V. 50/7. számú végzése folytán 70 frt tőkekövetelés, ennek 1894. évi szeptember hó 1-ső napjától járó 8% kamatai és eddig összesen 36 frt 52 kban bíróság már megállapított költségek erejéig Zomborban 1-2. tétel alatt összeirtottakra a helyszínen, a 3-6. tétel alattiakra a város háza udvarán leendő eszközésére **1899. évi október hó 13-ik napjának délelőtti 11 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. e. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1899. évi október hó 1-én.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

Hirdetmény.

Alulírott erdőhivatal részéről közhírré tétetik, hogy a tél folyamán kibaszálás alá kerülő alább részletezett vágások fakészletei az apatini m. kir. erdőhivatal iró-dájában **1899. évi október hó 23-án délelőtti 9 órakor** megtartandó nyilvános árverésen felsőbb jóváhagyás fentartása mellett a legtöbbet ígérőnek eladtni fognak s pedig:

Tétel szám	Erdőgazdálkodás	A vágás megnevezése	Kibaszálási időtartam	Megbecsült				Kibaszálási becsár
				épület és műszerfa	tűzifa	füz és nyár	füz és nyár	
1	Monostorszegi Susnyár	366	2561	1871	13907			
2	Barackai Illimán	45	1184	2160	5714			
3	Dautovai Kayla	—	—	698	715			
4	Bezdáni kis Dunaerdő	—	102	2509	4252			
5	Apatini Neugraben	—	—	3084	3198			
6	Apatini Sikericia	—	—	1257	1325			
7	Szontai Fajzás	—	—	4802	5048			
8	Szontai Sztaklár	4	292	26	6787	8474		
9	Karavukovai Kamaristye	263	80	891	1931	7179		
10	Plávna Morgács 1899. évi	335	1189	350	5573			
11	Bukini felső sziget 1895. évi	—	—	—	5999	7018		
12	Plávna Butyková 1898. évi	—	—	—	1831	2423		
13	Plávna Butyková 1899. évi	—	—	—	1815	2418		

Az árverési és szerződési feltételek alulírott erdőhivatal és az illető erdőgazdálkodásoknál megtekinthetők. Megjegyeztetik, hogy az 1., 2., 3., 4., 7. és 10. tétel alatti vágások tuskóirtási kötelezettséggel lesznek eladva.

Apatinban, 1899. október hó 1-én.

M. kir. erdőhivatal.

1815. szám.
kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Nemes-Militics községében leköszönés folytán fűresedésbe jött gyalogrendőri állásra pályázat hirdettetik. Az állás javadalmazása évi 240 frt, havi utólagos részletekben.

A megválasztott rendőr köteles az egyenruhát sajátjából beszerezni, míg ellenben a felszerelési cikkekről a község gondoskodik.

Felhívtnak pályázni kívánók, hogy sajátkezűleg irt s szabályszerűen felszerelt kérvényeiket alulírott elöljáróságnál **folyó évi október hó 10-ik napjáig** nyújtsák be, mert a később érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Nemes-Militicsen, 1899. évi szeptember hó 26-án.

2-2 **Elöljáróság.**

10022. sz.
tkvi 1899.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Szilágyi Mór zombori ügyvéd által képviselt Müller Adám végrehajtónak Zsákits Makszim végrehajtást szenvedő elleni 246 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő s O Szivaczon fekvő, az ó szivaczi 592. sz. tjkvben Zsákits Makszim és neje Vladiszavlyev Drága tulajdonánál bejegyzett A. 626. hr. s 546. ö. i. számú egész házra és 250 ö. beltelekre a hivatkozott törvény 156. §-ának d) pontja alapján az árverést 454 ftrban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1899-ik évi november hó 30-ik napján délelőtti 10 órakor** O Szivac községi házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladtni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX-ik törvény cikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. e. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1899. évi szeptember hó 24-én
A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,
kir. trvszéki bírő.

Alkalmazást nyer.

Egy jó magaviseletű kereskedő-szegéd, ki a kicsinybeni elárusításban tökéletes jártassággal bír, a magyar, német és szerb nyelvet bírja, rőfösüzletben azonnal alkalmazást nyerhet.

Ajánlatok a fizetési igény és az eddigi alkalmaztatások megjelölésével hozzám intézendők.

Korény Béla,
Hódságh.

3-2

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.

Női és férfi divatárúk
az üzlet teljes felosztása miatt
végeladás
6-1 **Engel Mórnál.**

Birtok eladás.

Nemes-Militics község határában 113 hold (a 1200 ö. l) föld gazdasági épületekkel szabad kézből eladó. Közel a faluhoz fekszik és a vasuti állomástól 15 perc távolságra. Cim a kiadóhivatalban. 3-3

3573. szám.
kig. 1899.

Pályázat.

Alulírott község elöljárósága ezennel pályázatot hirdet egy községi rendőrvetetői állásra és felhívja a pályázni szándékozókat, hogy kellően felszerelt pályázati kérvényeiket ezen község elöljárósághoz **folyó évi október hó 30-ig** adják be.

A rendőrvetető havi részletekben fizetendő évi 500 frt fizetést és 100 frt lőtartási átalányt kap.

Kelt Bács-Szenttamáson, 1899. évi szeptember 30-án.

Ivanits Izidor, **Dungyerszky Nesztor,**
jegyző. bírő.

Vendéglősök figyelmébe.

Nemes-Militics községében fekvő ugynevezett régi község házát több évre vendéglőnek bérbe kiadom. Bővebbet a tulajdonosnál

Vidakovich Ferencnél.

3599. szám.
kig. 1899.

Pályázat.

Alulírott község egy **artézi kutat** óhajtni, mely munkát biztosítására nyilvános árlejtést tart, s ezt megelőzőleg felhívja a vállalkozni kívánókat, hogy költségvetés és tervrajzokkal ellátott részletes feltételeket ezen község elöljáróságánál mielőbb bemutassák.

Kelt Bács-Szenttamáson, 1899. évi október hó 2-án.

Ivanits Izidor, **Dungyerszky Nesztor,**
jegyző. bírő.

1636. szám.
kig. 1899.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegyében fekvő O-Szivac nagy-község elöljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az alább megnevezett munkák biztosítása céljából **folyó évi október hó 22-ik (huszonkettedik) napján délután 2 órakor** a község házában zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli versenytárgyalás fog tartatni, amelyre a vállalkozni óhajtnak ezennel meghívtnak.

A verseny tárgyát egy az O-Szivac község határában a község belsőségét (az ugynevezett „Amidzeits” és Szt.-János” utcákat) a Ferenc-csatornán át az O-Sztapar-Bresztovára vezető községi közutakkal összekötendő o. ért. 6436 frt 96 kr, szóval hateremegyszázharminchat forint 96 kr költséggel előirányzott vasszerkezetté teljesen felszerelt hidkomp képezi, az ezen árlejtési hirdetményhez csatolt méret és egyéb a község házában megtekinthető feltételek mellett.

A beérkező pályázatok felett egy a község elöljárósága által választandó szakbizottság dönt. Ezen felsorolt munkákra vonatkozó írásbeli ajánlatok, melyekben az illető versenyző, vagyis vállalkozni kívánónak neve, polgári állása, rendes tartózkodási helye, továbbá az ajánlatok egységi és összes vállalati árák s pedig az utóbbiak ugy számokkal mint betűkkel is kiirandók és amelyekben o. é. 644 frt, szóval hatszáz-negyvennégy frt biztosíték készpénzben okvetlenül csatolandó és folyó évi október hó 20-ik napjának délelőtti 11 órájáig O-Szivac község elöljáróságára címezve nyújtanak be.

Végül megjegyeztetik, hogy a vonatkozó általános, egy részletes árlejtési feltételek és egyéb kapcsolatos műszaki okmányok Zsupánszky Lyubomir jegyző hivatalos helyiségében a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt O-Szivacon, 1899. évi szeptember hó 23-án.

Zsupánszky Lyubomir, **Kanczler Fülöp,**
községi jegyző. 2-1 községi bírő.